2026/1545

17.7.2026

ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2026/1545

ze dne 29. června 2026,

kterým se stanoví opatření nutná k provedení Protokolu č. 37 o finančních důsledcích uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO a o Výzkumném fondu pro uhlí a ocel, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a kterým se zrušuje rozhodnutí 2003/76/ES

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Protokol č. 37 o finančních důsledcích uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO a o Výzkumném fondu pro uhlí a ocel, připojený ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 2 první pododstavec uvedeného protokolu,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na souhlas Evropského parlamentu [1],

v souladu se zvláštním legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Platnost Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli skončila podle jejího článku 97 dne 23. července 2002. Veškerá aktiva a pasiva Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) byla dne 24. července 2002 převedena na Evropské společenství.

(2) V souladu s Protokolem č. 37 o finančních důsledcích uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO a o Výzkumném fondu pro uhlí a ocel (dále jen „protokol“), připojeným ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie, se čistá hodnota aktiv a pasiv ESUO, jak jsou uvedeny v rozvaze ESUO, považuje za majetek určený na výzkum v odvětvích spojených s uhelným a ocelářským průmyslem, který nese název „ESUO v likvidaci“, a který po ukončení likvidace ESUO ponese název „Majetek Výzkumného fondu pro uhlí a ocel“ (společně dále jen „majetek“).

(3) Protokol rovněž stanoví, že příjmy plynoucí z majetku, které nesou název „Výzkumný fond pro uhlí a ocel“, mají být určeny výhradně na výzkum prováděný v odvětvích spojených s uhelným a ocelářským průmyslem mimo rámcový výzkumný program, v souladu s protokolem a akty přijatými na jeho základě.

(4) Dne 1. února 2003 přijala Rada rozhodnutí 2003/76/ES [2], kterým se stanoví pravidla k provedení protokolu.

(5) V důsledku nízkých úrokových sazeb hodnota generovaných příjmů určených na financování výzkumných projektů v oblasti uhlí a oceli již několik let klesá a majetek nevytváří dostatečné příjmy pro financování současného ročního přídělu pro Výzkumný fond pro uhlí a ocel ve výši 111 milionů EUR na výzvy, který byl stanoven rozhodnutím 2003/76/ES. V důsledku ztrát zaznamenaných v letech 2022 a 2023 byly výzvy v letech 2024 a 2025 financovány výhradně rozprodejem majetku. V roce 2026 a případně i v následujících letech bude realizovaný zisk pokrývat pouze část ročního přídělu, ale neočekává se, že bude dostatečný pro financování smysluplného pracovního programu.

[1] Souhlas ze dne 16. června 2026 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku).
[2] Rozhodnutí Rady 2003/76/ES ze dne 1. února 2003, kterým se stanoví opatření nutná k provedení Protokolu o finančních důsledcích uplynutí doby platnosti smlouvy o ESUO a o Výzkumném fondu pro uhlí a ocel, připojeného ke Smlouvě o založení Evropského společenství (Úř. věst. L 29, 5.2.2003, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2003/76(1)/oj).

(6) Komise, v rámci svého úsilí o posílení konkurenceschopnosti ocelářského odvětví Unie a zajištění budoucnosti tohoto odvětví, ve svém sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 19. března 2025 nazvaném „Evropský akční plán pro ocel a kovy“ oznámila, že navrhne celkovou reformu Výzkumného fondu pro uhlí a ocel, s cílem zjednodušit a dále urychlit investice do výzkumu v oblasti oceli. Toto urychlení by mělo odrážet potřeby daného odvětví.

(7) Transformace energetiky od fosilních zdrojů energie, zejména uhlí, představuje v současné době výzvu, zejména s ohledem na potřebu zajistit transformaci spravedlivou, zejména pro průmysl a pracovníky v regionech závislých na uhlí. Mezi další výzvy patří snížení emisí metanu z uhelných dolů v kontextu provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1787 ([3]).

(8) Očekává se, že od srpna 2027 nebude mít ESUO v likvidaci žádné závazky ani pohledávky, což umožní ukončení jeho likvidace.

(9) Vzhledem k neexistenci závazků ESUO v likvidaci je během a po dokončení likvidace možný prodej majetku za účelem financování výzkumných projektů v odvětvích uhlí a oceli.

(10) S ohledem na kombinaci finančních změn a politických úvah by měla být velikost výzkumného programu stanovena tak, aby bylo zajištěno, že majetek může být využíván a správně prováděn v souladu s cíli protokolu a zásadami řádného finančního řízení. Rozhodující množství odpovídající dané velikosti výzkumného programu nelze dosáhnout použitím pouze příjmů nebo omezené části zbývajícího majetku. Částka potřebná pro výzkumný program bude vyžadovat využití veškerého majetku. Proto by mělo být možné využít zbývající majetek k poskytnutí smysluplné podpory, mimo rámcový program Unie pro výzkum, hodnotným projektům kooperativního výzkumu, které mají rozhodné množství pro vytvoření přidané hodnoty Unie v odvětvích uhlí a oceli.

(11) Komise, ve svém sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 26. února 2025 nazvaném „Sdělení o Dohodě o čistém průmyslu: společný plán konkurenceschopnosti a dekarbonizace“ a v Evropském akčním plánu pro ocel a kovy, podpořila obchodní důvodnost rozsáhlých investic, včetně investic do ocelářského průmyslu, které se v Unii uskuteční v nadcházejících letech. Na základě této politické pobídky by Výzkumný fond pro uhlí a ocel měl přispět k rychlé transformaci k čistším technologiím financováním části nezbytného výzkumného úsilí, včetně přípravného výzkumu pro velké investice a dalšího výzkumu podporujícího zavádění rozsáhlých investic.

(12) Očekává se, že výzvy v letech 2027 až 2033 ve výši až 120 milionů EUR ročně a výzva v roce 2034 ve výši rovnající se zbývajícímu nepřidělenému majetku budou stimulovat soukromé investice ke zvýšení konkurenceschopnosti a urychlení dekarbonizace a ekologické transformace v odvětvích uhlí a oceli. Měly by proto být stanoveny odpovídající roční příděly, které tyto výzvy umožní a podnítí smysluplnou podporu do konce roku 2034.

(13) V zájmu přidělení veškerých čistých příjmů z investic a usnadnění zvýšení přídělu na rok 2027 ze 111 milionů EUR na 120 milionů EUR je vhodné zkrátit časový rámec přidělování tím, že se příděl v roce n+1 pokryje rozvahou majetku za rok n pro uzavřené rozvahy za roky 2026 až 2033, přičemž se zachovají roční příděly již stanovené rozhodnutím 2003/76/ES.

(14) Současné rozdělení rozpočtových prostředků mezi výzkum uhlí a oceli ve výši 27,2 % a 72,8 % je podporováno oběma odvětvími a zůstává přiměřené vzhledem k jejich příslušným potřebám a absorpční kapacitě.

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1787 ze dne 13. června 2024 o snižování emisí metanu v odvětví energetiky a o změně nařízení (EU) 2019/942 (Úř. věst. L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj).

(15) Aby bylo možné přizpůsobit se případným potřebám financování výzkumu v odvětví uhlí nebo oceli v případě nedostatečné absorpce prostředků v jiném odvětví, měla by být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie, pokud jde o změnu tohoto rozhodnutí a v případě potřeby změnu procentního podílu finančních prostředků přidělených na výzkum související s uhlím a na výzkum související s ocelí v roce 2034, a umožnit tak plné využití majetku. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů ([4]). Pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci by měl Evropský parlament a Rada obdržet veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci by měly mít automaticky přístup na setkání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.

(16) Rozhodnutí 2003/76/ES by proto mělo být zrušeno. Do ukončení likvidace ESUO je však vhodné zachovat uplatňování článku 1 uvedeného rozhodnutí až do ukončení finančních operací ESUO v likvidaci,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Komise odpovídá za stanovení opatření nutných k provedení Protokolu č. 37 o finančních důsledcích uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO a o Výzkumném fondu pro uhlí a ocel, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie.

2. Komise odpovídá za řízení finančních operací týkajících ESUO v likvidaci a po ukončení likvidace majetku Výzkumného fondu pro uhlí a ocel (společně dále jen „majetek“).

Článek 2

1. Komise spravuje majetek tak, aby v letech 2027 až 2033 (včetně) zachovala roční příděl Výzkumného fondu pro uhlí a ocel až 120 milionů EUR na financování výzkumu v odvětvích souvisejících s uhelným a ocelářským průmyslem. Zbývající nepřidělený majetek je součástí přídělu pro rok 2034, který se rovná tržní hodnotě tohoto majetku v okamžiku převodu do Výzkumného fondu pro uhlí a ocel s přihlédnutím k tržním podmínkám. Tento příděl bude použit na financování výzkumu v odvětvích spojených s uhelným a ocelářským průmyslem v roce 2034 a v následujících letech.

2. Výzkumné činnosti v oblasti oceli se zaměří na udržitelnou a nízkouhlíkovou výrobu oceli a procesy opracování, tvorbu pokročilých produktů z oceli, budování rozhodujících trhů, zachování zdrojů a oběhové hospodářství, rozvoj dovedností a zlepšení pracovních podmínek a využívání digitálních technologií. Výzkumné činnosti související s výzkumnými projekty v oblasti uhlí se zaměří na řízení spravedlivé transformace, včetně prostřednictvím nového využití, dříve provozovaných nebo uzavíraných uhelných dolů a související infrastruktury, včetně regionů, v nichž se nacházejí, v souladu s nařízeními Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 ([5]), (EU) 2021/1056 ([6]) a (EU) 2021/1229 ([7]) a v souladu s čl. 4 odst. 2 tohoto rozhodnutí.

3. Roční příděl částky uvedené v odstavci 1 se skládá z čistého příjmu z investic a z peněžní částky, která vznikne prodejem části majetku.

([4]) Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.
([5]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 ze dne 24. března 2021, kterým se zavádí Program InvestEU a mění nařízení (EU) 2015/1017 (Úř. věst. L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).
([6]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1056 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).
([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1229 ze dne 14. července 2021 o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor v rámci mechanismu pro spravedlivou transformaci (Úř. věst. L 274, 30.7.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1229/oj).

Článek 3

1. Každý rok se vypracuje výkaz zisků a ztrát, rozvaha a finanční zpráva, které nezávisle na jiných finančních operacích Unie vykazují investiční transakce a transakce správy majetku podle článku 2.

Finanční výkazy uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce se připojí k finančním výkazům, které každoročně sestavuje Komise podle článku 318 Smlouvy o fungování Evropské unie a článku 247 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ([8]).

2. Na transakce a operace uvedené v odstavci 1 tohoto článku se vztahují pravomoci Evropského parlamentu, Rady a Účetního dvora týkající se kontroly a absolutoria stanovené ve Smlouvě o fungování EU a v nařízení (EU, Euratom) 2024/2509.

Článek 4

1. Čistý příjem z investic podle článku 2 a peněžní částky, které budou získány prodejem části aktiv, představují příjem v rámci souhrnného rozpočtu Unie. Tento příjem a peněžní částky jsou vyhrazeny pro zvláštní účel financování výzkumných projektů v odvětvích spojených s uhelným a ocelářským průmyslem, na která se nevztahují rámcové výzkumné programy. Vytvářejí Výzkumný fond pro uhlí a ocel a jsou spravovány Komisí.

2. Příjem a peněžní částky uvedené v odstavci 1 se rozdělí prostřednictvím pracovních programů, přičemž 27,2 % se přidělí na výzkum v oblasti uhlí a 72,8 % na výzkum v oblasti oceli.

Komisi je svěřena pravomoc přijímat v souladu s článkem 7 akty v přenesené pravomoci s cílem změnit procentní podíl finančních prostředků přidělených na výzkum související s uhlím a výzkum související s ocelí, uvedený v prvním pododstavci tohoto odstavce, je-li to nezbytné pro plné využití majetku v roce 2034.

3. Čistý příjem a peněžní částky vyčleněné podle odstavce 1, které jsou 31. prosince daného roku stále k dispozici, a zpětně získané částky se automaticky přenesou do následujícího roku.

4. Rozpočtové prostředky odpovídající zrušeným závazkům automaticky propadnou na konci každého rozpočtového roku. Předběžné prostředky na závazky, které jsou v důsledku zrušení uvolněny, se dají k dispozici Výzkumnému fondu pro uhlí a ocel.

Článek 5

Čistý příjem a peněžní částky, které jsou dostupné pro financování výzkumných projektů na rok n+1, se zaznamenají do rozvahy ESUO v likvidaci za rok n a, po dokončení likvidace, do rozvahy aktiv Výzkumného fondu pro uhlí a ocel za rok n, až do přidělení zbývajícího majetku v roce 2033 pro rok 2034.

Článek 6

Správní výdaje vyplývající z likvidačních, investičních a řídících operací uvedených v tomto rozhodnutí hradí Komise ze souhrnného rozpočtu Unie.

Článek 7

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.

2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v čl. 4 odst. 2 druhém pododstavci je svěřena Komisi na dobu osmi let od 6. srpna 2026.

([8]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (Úř. věst. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v čl. 4 odst. 2 druhém pododstavci kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.

4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů.

5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí Evropskému parlamentu a současně Radě.

6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle čl. 4 odst. 2 druhého pododstavce vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o jeden měsíc.

Článek 8

Rozhodnutí 2003/76/ES se zrušuje.

Článek 1 rozhodnutí 2003/76/ES se však nadále vztahuje na finanční operace ESUO v likvidaci až do ukončení likvidace.

Článek 9

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Lucemburku dne 29. června 2026.

Za Radu

předseda

M. MOUSHOUTTAS